

Oudere met voltooid leven krijgt recht op hulp bij zelfdoding

foto ANP

kabinetsplan | Naast de euthanasiewet komt er een aparte regeling voor ouderen die hun leven voltooid vinden. Het kabinet wil dat zij hulp kunnen krijgen om waardig te sterven.

WILMA KIESKAMP, REDACTIE POLITIEK

Dat mensen steeds ouder worden is fijn, maar niet voor iedereen, ziet het kabinet. Daarom komt de coalitie van VVD en Partij van de Arbeid met een eigen antwoord op de maatschappelijke roep om meer zelfbeschikking bij het levenseinde.

"Er zijn mensen die vinden dat het voor hen genoeg is geweest en voor wie iedere dag een dag is waarop ze wachten op de dood. Deze mensen vragen of zij op een waardige manier hun leven kunnen beëindigen", aldus de ministers Van der Steur (VVD, justitie) en Schippers (VVD, volksgezondheid) in een brief aan de Tweede Kamer.

Het kabinet wil ook voor deze groep ouderen iets regelen. Ook als ze medisch niet uitzichtloos lijden, moeten ze 'de regie over hun eigen levenseinde kunnen voeren'. Het kabinet wil het Wetboek van Strafrecht hiervoor aanpassen. Hulp bij zelfdoding aan deze groep is dan niet langer strafbaar.

Er komen 'stervenshulpverleners', een nieuwe beroepsgroep van speciaal opgeleide artsen, verpleegkundigen of psychologen. Zij moeten uitsluiten dat er andere, medische redenen zijn voor het uitzichtloze 'lijden aan het leven' van de oudere die zegt klaar te zijn met het leven. Er mag geen enkele

druk van familie of anderen spelen bij de stervenswens van de oudere.

De hulp bij zelfdoding komt als nieuw traject naast euthanasie. De euthanasiewet blijft zoals die is, en maakt mogelijk dat ouderen die medisch uitzichtloos lijden, kunnen vragen om actieve levensbeëindiging.

In de Tweede Kamer lijkt daarvoor een meerderheid te zijn. Behalve de beide coalitiefracties zijn ook D66 en GroenLinks voorstanders van meer zelfbeschikking voor ouderen met een stervenswens.

Met deze plannen drukt het kabinet alsnog zijn stempel op de discussie over levensbeëindiging en zelfbeschikking. Van der Steur en Schippers verwijzen naar het regeerakkoord. "Zelfbeschikking in de zorg is daarin één van de leidende beginselen."

Ook voor ouderen is autonomie belangrijk, schrijven zij. "Het is een fundamentele waarde (...) een grondbeginsel waarmee het ideaal en recht dat iedereen zelf zijn of haar eigen leven vorm moet kunnen geven, tot uitdrukking wordt gebracht."

Een leeftijdsgrens noemt het kabinet niet. In de Tweede Kamer werkte D66 aan een eigen wetsvoorstel, maar dan alleen voor 80-plussers.

De ministers schrijven dat zij zich bewust zijn van de gevoeligheid van de discussie. "Autonomie is geen absolute waarde."

De bewindslieden zeggen dat zij zich ook verantwoordelijk voelen voor 'de bescherming van kwetsbare leden van de samenleving'. Maar mensen die 'weloverwogen menen dat hun leven voltooid is, die uitzichtloos lijden aan het leven, moeten dit leven op voor hen waardige wijze af kunnen sluiten'.

Het voorstel komt onverwacht, omdat een 'commissie van wijzen'

dit voorjaar nog adviseerde om alle wetgeving te laten zoals die is. Volgens de commissie-Schnabel is de groep van ouderen die zonder medische klachten vraagt om zelfbeschikking, te klein om daarvoor ingrijpende nieuwe wetgeving te maken.

Het plan wekt grote bezorgdheid bij een flink deel van het parlement. "Zeer onzorgvuldig", vindt het CDA dat het kabinet het advies van de commissie-Schnabel negeert. "Het debat moet gaan over de waardering van de bijdrage van ouderen aan de samenleving", zegt fractieleider Sybrand Buma.

De ChristenUnie noemt het kabinetsplan 'huiveringwekkend' en niet passen 'in een beschaafde samenleving'. Fractievoorzitter Gert-Jan Segers: "De overheid heeft de plicht om het leven te beschermen, juist dat van kwetsbare mensen."

De SP stelt dat het toestaan van levensbeëindiging 'hoe invoelbaar de wens ook is, zal leiden tot druk op andere ouderen die zich te veel gaan voelen voor de samenleving'.

In het kort

Ouderen die uitzichtloos en ondraaglijk lijden zonder medische klachten, kunnen hulp krijgen hun leven te beëindigen, onder strenge voorwaarden

Het Wetboek van Strafrecht wordt aangepast, zodat deze vorm van hulp bij zelfdoding niet strafbaar is

Net als in de euthanasiewet staat voorop dat de wens van de patiënt weloverwogen, consistent en vrijwillig moet zijn